

Med en modern snöskoter hämtas här Sulo Hietalas "Home made"-snöskoter den 13 februari 2011. Skotern, byggd ca 1971, hade skyddats under den stora granen ett tiotal år. Den hemgjorda snöskotern finns nu utställd på en terrass (se lilla bilden) vid Kvarkens båtmuseum.

Snöskotern

Snöskotern såg dagens ljus redan på 1920-talet och har under årens lopp blivit allt bättre. Den har på senare tider sålts i stora mängder världen över av många fabrikanter på olika håll. Även i våra nejder har en småskalig tillverkning förekommit, t.ex. av märkena Terhi och Lynx. Det finns en expanderande samling hemmagjorda och fabriksstillverkade snöskotrar vid Kvarkens båtmuseum i Malax.

Båtmuseet har bl.a. följande snöskotrar i dagens läge:

KBM-2622	Ockelbo Sno-Tric	1968	Herrgård
KBM-2510	Lynx-Velsa 200	1973	Möuts
KBM-2744	Ockelbo 6000	1955–1960	Rautakoski
KBM-2812	Crescent SCB 696		Söderholm
KBM-3593	Terhi		Andtsjö
KBM- ----	Vinha		Hagstrand
KBM-2669	"Home made"	ca 1971	Hietala

Snöskotern har snabbt blivit ett oundgängligt redskap för skogsfolk och fiskare m.fl. För transporter används den som motorsläde.

Man får inte färdas på allmän väg med snöskoter då maskinerna inte i standardutförande uppfyller lagens och myndigheternas bestämmelser, inte heller får man ta allemansrätten "i egna händer". Det är lätt att inse vilken betydelse en snöskoter har då den i lämplig terräng kan framföras med en hastighet av mer än 30 km i timmen.

Underhållskostnaderna är relativt stora då gummimattorna som den drivs med är dyra i inköp och förslits relativt snabbt.

Snöskotern är utan tvekan ett mycket fint och användbart motorfordon bara man använder det på rätt sätt och på rätt plats. Tyvärr är så inte alltid fallet även om det finns markerade skoterleder.

Bror Antus

Snöskotrar i Kvarkens båtmuseum, Malax

Fiska gädda

Den femte februari ska ni fiska gädda – i det fall att det finns gäddor att tillgå och isar som bär oss fiskare. Då är den nämligen på hugget – och det ska vi tacka månen för. Gäddan hugger i *ny* och *nedan* enligt bondepraktikan som vi borde studera mera ingående eftersom människor nära naturen satt denna i pränt för oss efterlevande. Prov visar att gäddan är som mest huggvillig ca tre dagar före fullmåne och fortsätter några dagar framåt. Frågar vi oss när sämsta huggen inträffar så sägs det vara omkring månadsskiftet. Bondepraktikan återspeglar omedvetet en uppfattning som väl ännu inte är övergiven på landsbygden.

Månen som orsakar tidvattnet besvärar inte våra trakter men oavsett så påverkas det biologiska livet. Det finns fiskar som bara leker vid fullmåne och en del andra

fiskar som bara vandrar i *nedan*. Tidvatten förekommer även om vi inte ser det – till och med i minsta vattendrag – och tro det eller ej men fisken känner det.

Olaus Petri (1493–1552) skriver: *Jorden är icke så dräktig som hon tillförne varit haver. Och det, som på henne växer är icke så kraftigt och hälsosamt som fordomdags var. Fisken förminskas i vattnet, fågeln i vädret, djuren i skogen. Ända sedan syndafallet har en sådan försämring kunnat iakttagas "hela världen utöver"*.

Även i museisammanhang kan man få se en hungrig gädda gapande efter mycket, och tro det eller ej men det finns verkligen stora gäddor inpå knutarna, levande eller döda.

Bror Antus

Bilder: Bror Antus, layout Göran Strömfors

Gott Nytt År!

Januari 2018
MÅNADSBILD

Lille Per och vintern

Gemene man väntar sig snö och is i januari/februari månad som det var fordomdags. Tyvärr håller vi på att få en förändrad bild när det gäller klimatet i vårt område. Isbergen smälter liksom jöklarna och rinner ut i havet – en framförhållning som nu levande och inte kommande släkter borde kunna bemästra. Vi kan ju bara jämföra med vad som hänt de senaste 50 åren i naturen. Isbjörnar ser i dagsläget en dyster framtid att överhuvud klara sig i Antarktis.

Bortsett från detta scenario hoppas vi att isarna lägger sig och att vi får plocka fram skridskorna för ett race, eller en isborr för att pröva fiskelyckan där vi bor.

Skidorna som vi lyfte fram vid trappan fordrar lite valla före avfärden men då måste vi förstås ha tillgång till ett naturligt snötäcke, såvida inte konstgjord snö framställts före skidfärden.

Utbudet av utrustning för det ena eller andra fyller butikshyllorna och man förstår konsekvensen om inte naturgodarna uppfyller och motsvarar våra önskningsar.

Lille Per som inte hunnit förkovra sig i all den utrustning som här beskrivs och finns i affärerna har ändå en möjlighet att bekanta sig med den utrustning som finns i Kvarkens båtmuseum i Malax, Åminne – som dock bara är öppet sommartid.

Den ”datakraft” som finns i dagens spelutrustning och som i allt större mängd används och sker virtuellt, beskriver inte i nämnvärd grad verkligheten som måste upplevas. Förslagsvis kan lille Per göra en sväng till marknära museer i framtiden och skapa sig en egen bild av ”världen”.

Bror Antus

Gamla skidbindningar och skridskor i Kvarkens båtmuseum

Bilder: Bror Antus (bildcollage överst), Göran Strömfors (bilderna nedtill)